

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ES VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Békéről álmodom...

Irtá: MARTON PIROSKA.

Magas, bíboros trónuson ült az Ur és mélységes gondolatokban látszott elmerülni. Szép, komoly, bánatos nézésű fejét kezére hajtotta, mintha súlyos gondolatai terhét akarna megkönnyíteni a fej alátámasztásával, a mely megroskadt már a sok, sok év milliónyi súlyától.

Körülötte esend volt, nagy mérhetetlen, mozdulatlan esend, amelybe belefinomult a lábainál ülő angyalsereg hárfás zenéje, mely úgy hallatszott, mintha nagy távolságon át szűrődne, ebbe a szellem végtelenségű földietlen esendbe.

Egy hirtelen, szinte heves mozdulattal felemelte az Ur lehajtott fejét és szénézett okos, mindent meglátó szemével, hatalmas csillagokból kirakott birodalmán. Roppant kiterjedésű, vakító fényű csillagok tüzes fénybe burkolták az arcát, felégették a bőrét, de ő tovább kutatott lángoló szemekkel, melyek már maguk is izzó parázsokkal világitottak.

Végre megpihent egy kisebb és halványabb csillagon: a Földön.

Az Ur mereven nézte ezt a csillagot, égő szemének jól esett az a puhább, enyhébb fény, amely feléje áradt és langyos meleggel cserélte fel az előbbi perzselő hőséget. De szép arcán mély raneok vonultak végig. Ez a látszólag nyugodtan fénylő csillag, sok, nagy gondot okozott neki. Erős atyai szíve már régideje megérezte a Földnek óriási villamos telítettségét, amely különböző nemzetű fiaik között nagy dimenziójú feszültséget hozott létre.

És elboruló szeme meglátta most, hogy a Föld lakói e nagyfokú feszültség következtében majd összeroppannak. De mielőtt ez bekövetkeznék, egy erőszakkal eléjtett impulsus hatására kilökik magukból azt a sok felhalmozott emberi gyűlöletet, amely forrongva a mély földalatti dübörgéssel növekszik napról-napra a béke eltorzult, foszlányos vékonyaságu álarca alatt. Mint egy végzetes erejű vulkán, amely ideges lihegésével előre érezteti annak a katastróphának a közelgését, amelyet lassu, de annál kegyetlenebb vajudással vet ki a méhéből. Ennek a közelgő katastróphának az érzése erősen megrendítette az Urat. Gondolatokba merült újra.

De csakhamar komor arca ragyogóra derült. Könnyűnek, dacosan elszántnak, de reményteljesnek érezte atyai szívét.

Kell, hogy a népek haragja kifújja magát és levesse piszkos foltoktól agyontarkázott békeruháját és előlépjen tisztán, természetes meztelenségében

az az ember, aki magán viseli százados kulturájának kicsiszolt, kiüditott jellegét. És ha a surlódó ellentétek elsimulnak, a különböző fajú emberek kölesönös, egyöntetűen igazságos és megfontolt ítéletei alapján, amelyekről távol áll letűnt korok műveletlen nemzetének vérbefulladt harci lármája, akkor láthatatlanul, de annál kellemesebb érzékelhetőséggel szövődik az emberek megbékélt lelkéhez a Béke szilárdan egyesítő hőszerű fátyola.

Igy gondolta el bölesen az Ur és nyugodt bizalommal pihenni tért.

Hosszu, zaklatott álomlátások után, rosszkedvűen ébredt fel. Álmai százféle symbolikus képben mutatták be őt magát, a mindenség gondoskodó Urát, akinek egyetlen intésétől birodalmak sorsa dül el és aki finoman megérezett belátással vezeti halandó gyermekei útját.

Most mindez kellemetlenül hatott és grotesknek tetszett az Urnak. Mohó kíváncsisággal nézett le a földre.

Nagy füstben gomolygó chaost látott maga előtt, amely homályba burkolta a csillag szép, tiszta fényét és csak gyengén, megerőltetéssel pislogott ki a többi közül. Amint az Ur szeme megszokta a sűrű homályt, kezdett eligazodni a chaosban. Meglátta, hogy a Föld gyermekei törtek egymásra, vad öldöklő dühtől szomjas karokkal, kéjgyönyörrel csillogtatva fegyveres erejüket, amely meleg embervérből táplálkozik és ez a táplálék megváltoztatja az elhasznált erőmennyiséget.

Meghallotta a robbanó gránátok sistergését és a szétzuzott haldokló emberszörnyek elkinzott jajkiáltását.

Az egész Föld egy borzasztó sötét jellemű végzettragédia képét nyújtotta, amelynek hősei óriási nemzetek, célja pedig nagy, földrengésszerű átalakulás, amelynek eseményei felkavarják a multat, gondolkozóvá teszik a jelent és új morált jelentenek a jövő számára.

És e nagy tragédia háttere még mélyszinűbb reflexeket vet a vértől, napfénytől színezett haerszintérré. Feldult városok, az emberi nagyságot, az emberi szépet hirdető, századok alkotta műemlékek tompa megadással szemrehányó romhalmaza, nagy fakó foltok, a nyomor hangnélkül kiáltó átkai alkotják a gyászos keretet, amelynek alakjai másféle, de nem kisebb és nem profánabb hősök..... Fáradt, szomorú, tépett asszonyok, sápadt, éhező, rongyos árvák.

Az Ur hosszan elnézte a Föld őrjöngve vonagló testét és keserűen felkacagott.

Évezredek mulása tehát, nyomtalanul suhant el az emberek ösztönös

vágyai felett anélkül, hogy ki tudta volna belőlük oltani azt a pillanat szülte tétlázat, amely még a kőkorszak atavis emberében leli gyökerét. Hol van a túlfinomult, a kulturfejlődés legkisebb fázisaira is érzékenyen resonáló lelki életű ember, aki vetőszavával tulharsogja a pusztító vérvihart? Vagy satnya gyermekkorát éli még bensejében az emberiség a repülőgépkorszakában?!

Ilyenképen tépelődött magában az Ur. Kínos verejték lepte el redős homlokát és ijeszítően komor arccal bámult a végnélküli ürbe. A hárfás angyalok ijedten rebbentek össze, meglapulva Uruk rettenetes néma haragja alatt, félretették zengő hárfájukat és így még teljesebbé lett az a súlyosan bugó esend, amely föléjük borult.

Sokáig ült így mozdulatlanul az Ur. Végre komor arca lassan megenyhült, merev vonásai bágyadt szomorúságba olvadtak fel és sötétén haragvó szemek jóságos atyai kifejezést nyertek. Éles jövőbe látással gondolt a Földre, mint egyetlen óriási gyermekre, aki a saját hibájából szerzett tapasztalatain erősödik meg nagyra és kibontogatva óriási szárnyait biztos érzéssel repül felfelé magas levegőhegyekre, amelyekbe erős kézzel tud majd megkapaszkodni. Egyensúlyozó érzéke megóvjá a leszédüléstől, amely gyermekora vesztét okozta.

Égbenyuló lángok tisztító tűzében ég el a Föld és befejezve purgatóriumi szenvedését, megtisztult öntudattal ölelkeznek össze a Föld összes gyermekei és szent fogadalommal teszik le, nagy, világot jelentő esküjüket a béke örök, emberi értékű és ember által alkotott oltárára.

Az örök béke megvalósulása pedig olyan kultúrlépést jelent az emberiség történetében, amelynek értéke felér a legnagyobb emberit, amelyet hosszú, hosszú évszázadok sok, nagy testi és lelki tusája érlelt meg benne — örökéletű, testvéries egyesülésre.

Gazdasági bizottságok. Folyó hó 11-én alakultak meg Tapolczán a fősolgabíró elnökelete alatt az ugynevezett gazdasági bizottságok. Minden körjegyzőségben és nagyközségben lesz egy-egy bizottság, amelynek elnökeit és jegyzőit e gyűlésen választották illetőleg jelölték ki. A tapolczai bizottság elnöke Handlery Gusztáv, alelnöke Tibola János, jegyzője Sebestyén Gyula. A megválasztottak a gazdák közül egészítik ki a bizottságot. A bizottság feladata minden gazdasági dologban a fősolgabírói hivattal együtt, tanáccsal ellátni a gazdaközöniséget és irányítani a szükséges intézkedéseket.

Vármegyei közgyűlés.

Folyó hó 2-án, hétfőn d. e. tartotta meg Zalavármegye törvényhatósági bizottsága közgyűlését dr. sipeki Balas Béla főispán elnöklésével. — A bizottsági tagok szép számban jelentek meg.

Az alispáni jelentést felolvasottnak vették. Hertelendy Ferenc szolt hozzá a tárgyhoz és gazdasági intéző bizottságok megalakítását javasolta.

Bartha László ugyancsak az alispáni jelentéshez szól. Talpraesett, pompásan megalapozott beszédben mutat rá, hogy a mostani idő rendkívüli kor, a rendkívüli viszonyok rendkívüli áldozatokat kívánnak és rendkívüli intézkedéseket igényelnek. Kötelességet mindenki megteszi, csupán magyar népünknek egy rétege, a mezőgazdasági munkásosztály vonja ki magát a küzdelemből. Sűrű helyeslés közt füzte tovább beszédét a szónok. Rámutatott arra, hogy ellenségeink ki akarnak bennünket ehezettetni. A gazdák panaszkodnak, hogy a mezőgazdasági munkások leszerződni nem akarnak, vagy csak rettenetes magas áron.

Bartha zajosan meghelyeselt beszédje végén határozati javaslatot terjeszt be, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlan, de munkabíró egyének járásokonként összeírassanak s már most köteleztessenek a leszerződésre. Összeírások továbbá a fiatalabb mindkét nembeli mezőgazdasági munkások s köteleztessék, hogy amíg ily munkásokra szükség van, addig más törvényhatóság területére el ne szegődhessenek.

A kérdéshez Árvay Lajos alispán is hozzájárul. Felhívás ment ki a mezőgazdasági munkásokhoz, hogy szerződjenek el, mert szükség esetén a közérő fog kirendeltetni, amikor nők is munkára köteleztetnek. Ha elszerződni vonakodnak, a nélkülözhetetlen címen hazabocsátott munkások ismét behivatnak katonai szolgálatra. Az állami és társadalmi segílyt is megvonják az ilyenektől. Az elszerződési kötelezésre azonban jogi alap nincs.

Csertán Károly hozzászólására újra reflektál az alispán.

Elmondja, hogy most ősszel többet vetettek, mint máskor szoktak. Összeírják, mily gazdasági erők állnak rendelkezésre. Vetőmagvak, gazdasági gépek lesznek.

Főjegyző határozati javaslatot olvas fel, hogy a szükséges pénzt a háztartási alap előlegezhesse, esetleg rövid lejáratu kölcsönt vehessenek fel.

Az alispáni jelentést elfogadják.

Eitner Zsigmond helyesli a közérő kirendelését. A hadifoglyok felhasználása mellett érvel. A mezőgazdasággal foglalkozó hadifoglyokat össze kell írni s vármegyénként központokba beosztani. Megfelelő napszám mellett 200 nál kevesebb hadifogoly is kirendelhető legyen. Helyes volna, ha a szegődmenyesek áprilisban nem költözködnének — amugy is igen kevés az igás erő, — hanem mostani helyükön maradnának. Ily irányban felírást javasol a kormányhoz.

Bartha indítványát, valamint Eitner indítványát elfogadják, utóbbit a Hertelendy pótitindítványával.

Bosnyák Géza a jegyzők katonai szolgálat aluli felmentését teszi szövé. A jegyző nélkülözhetetlen a szemléknél, adóösszeírásoknál, fogatok rekvirálásánál. Tollal többet használ, mint puskával. Békeben is nélkülözhetetlen, hát meg most. — A fogatrekvirálásnál nagyobb körültekintés tanúsítandó. — Javasolja, írjon fel a vármegye a kormányhoz, hogy mivel a vasművelő malmokra vonatkozó rendelet Zalában kivihetetlen, végrehajtástól tekintsen el. Az indítványt elfogadják.

A jegyzők katonáskodására vonatkozó kérdésre az alispán felvilágosító választ ad. — A főispán is kijelenti, hogy a dolognak utána járt, azoknak a jegyzőknek a hazabocsátása azonban, akik már a harctéren vannak, több okból kivihetetlen. Azoknak a jegyzőknek a fölmentése érdekében, akik meg nem vonultak be, mindent megtett es van remény, hogy az illetők felmentetnek.

A közgyűlés megnyugvással veszi tudomásul a felvilágosításokat

A központi választmány tagjainak megválasztása titkos szavazással történt.

Tapolczai választókerületben: Békeffy István, Takács Jenő, Glazer Sándor Virius Vince választottak.

Abaujmegye és Kassa átíratit a nemzeti állam tovább fejlesztése, illetve a hadbavonultak adóügyi tárgyában hozzászólás nélkül tudomásul veszik, illetve hasonló értelemben felírnak a kormányhoz.

Pár csekélyebb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés délután 1 orakor véget ért.

Felhívás a munkásokhoz.

Járásunk főszolgabírája, dr. Sághegyi Jenő, a következő felhívást intézte a gazdasági munkásokhoz és cselédekhez.

„Értesültem arról, hogy ezen évre az aratási, hordási és cséplési szerződések megkötésétől a mezőgazdasági munkások ovakodnak, vagy pedig a helyzet kizsákmányolása céljából elfogadhatatlan munkabérekre követelnek.

A m. kir. földmívelésügyi Miniszter 2800—eln. 1915. számú rendelete értelmében az aratási munkálatok akadálytalan elvégzésére a közérő is kirendelhető, ilyenekül elsősorban azok rendelhető ki, — férfi, nő egyaránt, — kik mezőgazdasági munkával szoktak foglalkozni. Az így kirendelt munkások kénytelenek lesznek az 1914: L. t.-c. 6. §-a alapján megállapított térítésért (munkabéért) aratni, amely térítés minden körülmények között kevesebb lesz, mint az a kereset, amelyet a szokott szerződés alapján kapott a munkás.

Ennélfogva saját érdekükben nyomatékosan felhívom a tapolczai járás józan és szorgalmas munkásságát, hogy a szerződéseiket minél előbb igyekezzenek megkötni, nehogy kenyer nélkül maradjanak. A munkát nem vállalók sem társadalmi támogatásban nem részesülhetnek, sem más segílyre igényt nem tarthatnak.

Figyelmeztetem a gazdasági cselédeket, hogy amennyiben február hó 24-ikén el nem szegődnek, a jelen szolgálat megszűnése után csakis illetőségi községükben telepedhetnek meg, más községben meg nem türetnék.

Végül figyelmeztetem az asszonyokat, különösen azokat, akik hadisegélyben részesülnek, hogy a mezőgazdasági

HÚSZÉVESEK...

Húszévesek... szép, kék szemük
anyjuk drága tejétől lágy még,
most elküldte őket az a föld, aki szülte
az a havas mező, az a délszaki tájék
és húszévesek... most rajtuk a sor!

(Fáknak a levelét, ne vedd el ég,
tőről a bimbót ne mard le fagy,
Isten, ne mocskold be arcod
és legyél, ha vagy.)

Húszévesek... és amit nem mernek bevallni maguk se
és amit nem tűr a szívük se, agyuk se,
lelkük mögött egy óhaj él,
ajkukról éjszaka sóhaj kél
: — nem vagyunk mi, csak húszévesek.

Foguk szép táncot jár
lábuk ütemre lép,
szerelmén ringatja őket a nép.
Halálon ők az életnek éke,
s ők magukba fojtják: — jajj, szebb a béke, szebb a béke.

Előbb így szólnak: —
mindannyiunknak istene egy,
mindegyikünknek hazája szép,
övékét mi csak látképen láttuk, gyönyörű kép.
Őket a kancsuka hajtja,
minket az életünk, drága hazánk,
de mindnyájunk után az ágyudőreibe
utánunk sír az édesanyánk.
S tavasznak mindegy, és ősznek mindegy
ha jövőre nem ér el minket.

Aztán így szólnak:
— gyermekek ott is kacagnak,
— asszonyok ott is lágy, teltek,

ott is zöldek a kertek.

Egész világon mindenütt vannak húszévesek
emberpalánták, anya elrontott, búss, kényesek,
egész világon...

ott is van ég, fa, virág és fű; tóban halak
tavasszal pározó nemes vadak.

Nap ott is éget, Hold ott is sápadt,
dalos madár ott is, úgy lakja a fákat
mint nálunk.

Oh! a természet nagy és örök, mint vágyunk,
mely megállani útjában nem tud, vagy nem mer

oh! a természet nagy és örök,
s csak egy komisz: — az Ember.

Végül így szólnak:

most Afrikában kellene járni
fa-kéregből vajt csolnokon úszni
szép alkonyatokban halászni,
fákra madártojásért kúszni.
De ha már így van
hogy tizfelé szakadt az Isten
elválik itten,
hogy aki tegnap még sötétben füttyülve járt,
ma Világot gyujtani kovát ragad,
letipor mindent: — húsembert, vasfalat...
S a föld ereiben
ahol vizes patakok folytak vér helyett
karmin vérfolyam ered...

Mert elválik mostan
kinek a szive dobban jobban,
kinek a vére pirosabb, forrtabb,
kinek a szuronya gyorsabb,
ki vág majd jobban az ellen elé,
kinek sír szebben az anyja az Isten felé.

sokhoz.

a, dr. Sághe-
ő felhívást in-
nkásokhoz és

gy ezen évre
sépítési szerző-
mezőgazdasági
vagy pedig a
a céljából el-
ket követelnek.

ügyi Miniszter
rendelete értel-
latok akadály-
ró is kirendel-
n azok rendel-

egyaránt, —
kával szoktak
delt munkások
1914: L. t.-c.
ított térítésért
amely térítés
zött kevesebb
et, amelyet a
án kapott a

ükben nyoma-
zai járás józan
ágát, hogy a
bb igyekezze-
kenyer nélkül
nem vállalko-
atásban nem
egélyre igényt

dasági cselé-
n február hó
nek, a jelen
n csakis ille-
dhetnek meg,
em türetnék.

zasszonyokat,
hadisegélyben
mezőgazdasági

r

z Menyhért.

munkákban munkaképes családtagjaikkal fokozottabb mértékben vegyenek részt, mert csak így válik lehetővé az ez évi termés biztosítása és ugy magunknak, valamint a haremezón küzdő véreinknek élelmezése. Figyelmeztetem a hadisegélyben részesülőket, hogy ha a gazdasági munkák elvégzésében nem segédkeznek, a hadisegély megszüntetése iránt haladéktalanul intézkedni fogok."

A liszt keverése és fogyasztása.

Báró Ghillányi Imre földmivelésügyi miniszter a következő hirdetményt tette közzé:

Mint hogy külföldről élelmiszereket nem igen hozhatunk be az országba, s hű szövetséges társunkkal együtt a magunkból kell megélnünk: ellenségeink arra számítanak, hogy bármilyen vitézül küzdenek is hős katonáink, még sem fogjuk a harcokat soká bírni, mert elfogy a kenyereink, s ők kiéheztetnek bennünket. Ellenségeinknek ez a reménye nem fog beteljesedni, mert mindenünk van annyi, amennyire szükségünk van. Hogy azonban semmiféle körülmények között semmiféle baj ne érhesse bennünket: a józan előrelátás azt parancsolja, hogy a fogyasztásban mindenki, mindenben takarékos legyen. Különösen okosan és takarékosan kell bánnunk a búzával meg a rozsszal, mert az idén a buza- és a rozstermésünk nem volt olyan, mint a tavalyi. A kormány azon célból, hogy ez idei buza- és rozstermésünkkel az új aratásig bizonyosan kijöhessünk, s vitéz katonáinknak mindig és mindenből a legjobbat adhassuk, már elrendelte, hogy a malmoknak és a kereskedőknek csak olyan kenyérlisztet szabad a polgári közönség részére eladni, amely egyharmad részben árpaliszttal, tengeriliszttel, vagy burgonyaliszttel, vagy más megengedett lisztpótlékkal van keverve. A kormány ezen rendelete folytán a fogyasztó közönségnek az a része, amely a lisztet vásárolja, vagy kész kenyeret vesz, ezután csak ilyen kevert lisztből sültött kenyeret fog fogyasztani. Elrendelte továbbá a kormány azt is, hogy mindennemű buza- és rozsjárandóságot (konvenció) csak kétharmad részben szabad búzában és rozsból kiadni, egyharmad rész helyett pedig árpát vagy tengerit kell mérni, s az értékkülönbséget készpénzben kell megfizetni. Ennek folytán mindazok, akik járandóság (konvenció) fejében kapott gabonából készült kenyeret esznek, ezután szintén csak kevert lisztből sültött kenyeret fognak fogyasztani. Mivel azonban a buza- és a rozskészletek arányos fogyasztása céljából szükséges, hogy ne csak azok, akik a lisztet vagy a kenyeret veszik és ne csak azok, akik járandóság fejében kapják a búzát vagy a rozst, hanem az országban kivétel nélkül minden ember csak ilyen kevert lisztből sültött kenyeret fogyasszon, ezennel felkérem azokat, akik a maguk gabonájából örölt lisztből otthon sütik a kenyeret, hogy ők se fogyasszanak tiszta buza- vagy rozskenyeret, hanem ők is keverjék a buza- vagy rozslisztet egyharmad részben árpá-, burgonya- vagy tengeri liszttel és azt a búzát és rozst pedig, amire, ha ők is kevert lisztből sütnek, a maguk házában nem lesz okvetlenül szükség, adják el, hogy a buza és a rozst eljuthasson azokhoz, akiknek arra szükségük van.

A tiszta búzából készült fehér kenyér és a gabonával teli magtár, padlás, kamara más időkben mint a földmivelő ember farságának Istentől való jutalma, öröme volt a gazdának és büszkesége a gazdaszszonynak. Ma, aki keveretlen tiszta buza, vagy rozslisztből sültött kenyeret eszik, s aki rejtegeti a gabonát, amire a maga házában és gazdaságában nincsen okvetlenül szüksége, vétkezik a haza ellen és az ellenséget segíti, mert gyöngíti az ország gaz-

dasági erejét. A kormánynak éppen ezért országos érdekből joga volna azt, amit most kér, rendeletben kiadni. Azt hiszem azonban, hogy nincsen és nem is lesz szükség ilyen rendeletre, mert ezután a felkérés után bizonyára nem lesz egyetlen ember sem az országban, aki, amikor az ország jóvoltáról van szó, ne hajtana a komoly kérésre, s üres hiúságból, vagy alacsony önzésből előbbrevalónak tartaná magamagát a haza érdekénél. A kötelező rendelet kiadása helyett kinek-kinek lelkiismeretére bizzuk a dolgot, s reméljük, hogy mindenki belátja, hogy ha most nem tiszta buza-, vagy rozslisztből sültött kenyeret eszik és nem tart vissza több búzát és több rozst, mint amennyire, takarékosan számítva, szüksége van, hazafias kötelességet teljesít és — akármilyen kis dolog is ez harcban álló vitéz katonáink hősi véraldozatához képest — ezzel mégis igazán mindenki hozzájárulhat ahhoz, hogy ellenségeinken dicsőséggel diadalt arathassunk. (Már újabb rendelettel ez utóbbi is szabályozva. Szerk.)

HIREK.

Zalai népfőlkelő.

Népfelkelők sorba állnak
A kaszárnya udvarán,
Pejlováról szól hozzájuk
Gyömörey kapitány:

„Ma örömhirt mondok fiúk,
Holnap indul egy század,
Ki akar a harcba menni,
Védelmetni hazánkat?”

„Nincs közöttünk egy se gyáva,
Harcba megyen mindannyi,
A falu se venné be, ki
Itt akarna maradni.”

„Derék, én is így gondoltam,
De mást szól a rendelet,
Az mondja, hogy ott maradjon,
Mivel most csak száz mehet.

Azért kinek nagy családja,
Hét-nyolc fia-lánya van,
Az itt marad, menjen balra,
Mindem keres hasztalan.”

Szomoruan, szegyenkezve
Öt jó huszár balra megy,
De utánuk nagy jókedvvel
Kiugrat s megszólal egy:

„Megköszönöm kapitány ur,
Hogy oly alant kezdte meg,
Mert kilenc a gyerek nálunk,
Igy hát én most mehetek.”

TAPOLCZA XXI

Sorozás a tapolczai járásban. A 19, 20 és 24 éves népfelkelők sorozása a tapolczai járásban február 23 től 25-ig, Balatonfüreden ezt megelőzőleg 22-én lesz. A bizottságok elnöke a főszozolgabírák lesznek.

Hősi halál. A rozst már rég ideért, de nem hittük el, nem akartuk elsratni az ifjút, Fodor Györgyöt, a 11. vadász-zászlóalj zászlósát. Nem akartuk addig elsratni, míg egy csöpp reményünk volt életéhez. De most már... most már ő is azok között van, kik feláldoztak életüket a hazáért, mindnyájunkért. Feláldozta életét, amely annyi reményre, nagy jövőre biztatott. A pápai kollégium eminens diákja hivatalnok lett a Magyar Banknál és kitűnő polgára az egyetem jogi fakultásának. Akik ismerték, szerették, mert külsőjével, szépségével megnyerő volt, tudásával ragyogott. És most csöndes lakója egy kis lengyelországi falu temetőjének. December 24-én Szepiechow-nál rohamra akarta vezetni szakaszát és abban a pillanatban, mikor a fedezékéből kiugrott és odakiáltotta katonáinak a varázsos szót: utánam, nyakán találta az oroszok gyilkos golyója. A havas, a szomorú országban har-

coló bajtársai könnyes szemekkel temették el a Gyurit, a mindnyájuk jókedvű barátját és mi idehaza, a bánatos szülőivel hiába keressük majd a visszatérő hősök között. Ő ott marad, ott él örökké és ott vigyáz hazájára, kémlelve két mélységes fekete szemével a messze síkságot, hol annyi bajtárs a fölött domborul már a föld, ahol annyi szép ifju magyarra ragyog a dicsőség glóriája.

Kövágóörsön f. hó 9-én községünk utolsó öreg 48-as honvédjét kísértük utolsó útjára. Csökör Imre öreg 48-as honvéd 86-évet élt és a végtisztesség olyan lélekemelő szép formában nyilatkozott meg, amilyenhez hasonlót e kis község még nem produkálhatott. A halottas házból Novák Elek ev. lelkész magas szárnyalású beszédben emlékezett meg az öreg honvédről, minden szava tűz és sziporkázó szellem volt a hazafiasságról. Szentgyörgyi kath. tanító a harctéren megsebesült lábaival két mankónál fogva vitette magát ki a temetőbe, ahol a dalárdát vezelve, igazán megható hazafias énekével csalta minden szembe a könnyeket. Nagyban emelte a gyász meghatottságát, hogy a község rang, osztály és felekezeti különbség nélkül megjelent. Jegyző és községbíró vezetésével megjelent az előjáróság, a képviselőtestület, zászlója alatt vonult ki az iparoskör, képviseltette magát mindegyik egyház. A halottas háztól a koporsónak utolsó útjára való lebecsüléséig a legmeghatóbb alkalmi hazafias énekek hangzottak el. (Tudósító.)

Beteg katonák vizsgálata. Folyó hó 8-án dr. Hidró Gergely törzsorvos meglátogatta a Tapolczán elhelyezett sebesült és beteg katonákat és úgy a kezelés és ápolás valamint az elhelyezés fölött a legteljesebb megelégedését fejezte ki.

A mult héten volt pótállatvásárunk elég élénk forgalmu volt, amennyiben felhajtottak 900 drb. szarvasmarhát, 150 drb. lovat, és 100 drb. sertést. Eladtak 600 drb. szarvasmarhát, 100 drb. lovat és 50 drb. sertést.

Közyülés. Az izr. Nőegylet összes tagjait kérem, hogy a ma délután 3 órakor tartandó, beszámoló közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Pollák Adolfné
egyl. elnök.

Levél a harctérről. Nagy Zoltán tapolczai tartalékos honvéd hadnagytól kaptuk az alábbi sorokat: *Kedves Szigethy Uram!* Miután rendesen kapom hazuról a Tapolczai Lapokat, már több ízben készültem hazairni. Sajnos azonban az én beosztásom, sem a sok irást, sem pedig a bő tudósítást meg nem engedi. Itt állunk ugyanis 300 lépésre a muszkáktól, így tehát azt hiszem ez mindent megmagyaráz. De haza hetenként bőven írok és talán, ha érdekli a lövészok élet, édes atyám majd szivesen megmutatja ezeket. Ezuttal csak egy példát akarok írni a mi 20-as honvédeink jó szíveről. Ugyanis van egy borbélyunk, akinek az indítványára minden borotválkozásért és nyírásért önként adakoznak, mely összegyűlt pénzeket a harctéren elesettek özvegyei és árvaínak segélyalapjára adják. Az első nap mindjárt 5 kor. felüli bevételt eredményeztet. Ez a 10. század. Egyidejűleg összes tisztársam nevében forró kézzorítást küldök a „Tapolcza XXI-nek“ Vázsonyi verseit pedig magunknál hordjuk és alig várjuk, hogy újabb és újabb jelenjen meg. Midőn még tudatom, hogy századomnál Bakos Ernő és Virág István tapolczai legények vannak legjobb egészségben, legszívélyesebben üdvözlöm a távoiból.

Öngyilkosság. Renner István 62 éves hegyesdi lakos, életuntagságból felakasztotta magát, mire észrevették, meghalt.

Zalavármegye népoktatásügye 1914-ben. Vármegyénk kulturális állapotáról igen érdekes képet fest Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő a vármegyei közigazgatási bizottságnak tett jelentésében. Az ebben felsorolt adatokból az alábbiakban közlünk néhány általánosabb vonatkozást, hangsúlyozván, hogy a jelentés a világháboru idején mutatja be a zalai tanügyi állapotokat. A vármegye területén 55 ovóintézet, 60 állami, 72 községi, 268 r.kat., 21 ref., 17 ág. ev. és 7 izraelita, összesen 445 elemi iskola volt az 1913—14.

tanévben 814 tanítóval. A mindennapi iskolába 57404, az ismétlőiskolákba 18990, összesen 76394 tanuló volt beiratkozva. Iskolába be nem iratkozott 6—11 éves 3996, 12—14 éves 2541 tanuló. A felmentettek száma 1281. Igazolatlan mulasztás 396831, igazolt 577506 félnap fordult elő. Birságpénz kirovatott 12172 K, ebből befolyt 3658 K. A kir. tanfelügyelő szerint az első és legfontosabb teendő az iskolával nem bíró csatlakozási viszonyban levő községnek az anyaközségtől való elválasztása és külön iskola felállítására való kötelezése. Új iskolák felállítása és a meglévők fejlesztése, valamint a hiányos épületek helyett új épületek emelése a kir. tanfelügyelő szerint sürgősségi sorrendben keresztülviendő.

Nyilvános köszönetek.

A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának következők voltak szivesek újabb adakozni: *Evangelicus Nőegylet* Kaposcs 10 koronát, *Schwarz Emil* ur és *Lustig Ferenc* ur a bíróság megállapított szakértői díjukat 10—10 koronát, *Dr. Lőke Mór* ur 7 koronát, és *Weisz Sámuel* ur 1 korona 24 fillert volt kegyes adományozni. Fogadják ez uton hálás köszönetünket.

Az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

N. Z. Szerzőjét nem árulhatjuk el. Hogy köztetszésben részesült, mutatja az általános érdeklődés.

V. J. Mai számunkban már közöljük.

S. K. Bizonyára meg lesz a várt eredmény.

KÖZSÉGHAZABÓL.

332—915.

Hirdetmények.

Felhívja a község előjárósága a telektulajdonosokat, hogy a házak előtti gyalogjárókról a ráfagyott jeget és sarat azonnal távolítsák el, jövőben pedig minden külön figyelmeztetés várása nélkül naponként reggel 7 óráig takarítsák le, hóesés alkalmával naponta többször is.

Akinek háza előtt épített, vagy betonburkolattal ellátott járda nincs, köteles a f. hó végéig megfelelő, nem gyorsan szétmáló anyaggal bevonni a gyalogjárót.

A síkos járdákat gyakran meg kell hinteni homokkal.

346.—915.

Akik igaerőt óhajtanak pénzért beszerezni, forduljanak közvetlen a gazdasági Felügyelőséghez.

364.—915.

A lóosztályozás Tapolczán február 19-ikén reggel 8 órakor fog a Dénes féle vendéglő udvarán megtartatni; erre az összes lovak elővezetendők; 200 korona büntetés éri azt, aki a lovát elő nem vezeti; és egy másik lovatató helyre lesz előállítva a lova.

Az előjáróság.

POROSZ-SZÉN

== állandóan kapható ==

KESZLER JENŐ cégé, Tapolczán.

Mindennemű
nadszék és kerti butorfonást
elvállal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó

Tapolcza, Kereszt-utca 8.

A VILÁGHÁBORU KÉPES KRÓNIKÁJA

Előfizetési ára: negyedévre 3 K.
Példányonként 24 fillér.

Kapható:

LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN,
Tapolczán.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főté.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-:

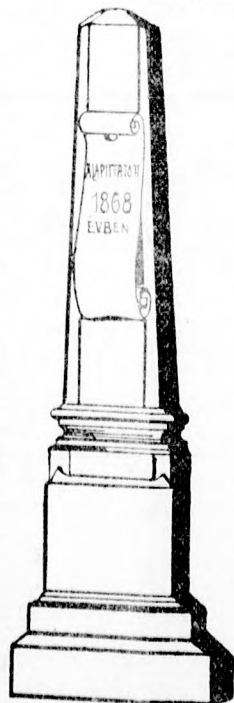
Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, berlini és
szafaláde. :-:

Legolesőbb napi árak!

Tisztelettel értesitem a tisztelt közönséget,
hogy a **LEGDIVATOSABB BUTOROKBÓL**
≡ **TAPOLCZÁN, a Bazár-féle házban** ≡

BUTOR- ÉS KÁRPITOS-

ÜZLETET nyitottam. Szives megkeresést kér
BRAUN EMIL butorkereskedő és kárpitos
≡ **TAPOLCZA.** ≡

KRAUSZ ALBERT FIA

KŐIPARTELEPE

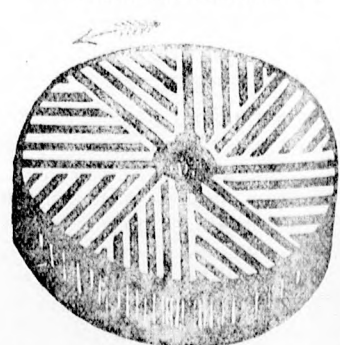
Esterházy-utca 2. szám. PÁPA Jókai-utca 102. szám.

Telefon 95. szám.

Dus választéku sirkő-
raktár bel- és külföldi
:: kőfajtákból. ::

Készít sirboltokat,
épületi munkákat,
keresztelő-medencéket,
urasztalát, kataszteri és határ-
köveket legolesőbb
:: áron. ::

Nagy malomkő-raktár,
legjobb minőségű
francia és tót kövekből.
Gyári raktár malom-
berendezési cikkekből.

1. A közgyűlés
vényesnek kijelölés.
2. Az igazgatóság
mégleg megállapított
A zárószám

TARTOZIK

V
Pénztári készlet
Váltók*
Értékpapírok
Felszerelés
Adósok fedezettel
Előlegek
Viszontleszámitolt
Hatralkékos kamato

* Jelzőlogólag biztosított

TARTOZIK

Kezelési költség
Tiszti és szolgáló
Házbér
Felszerelésből 10
Jótekonycél
Betétkamat
Viszontleszámitolt
Betétkamatadó
Adók és illetékek
Nyugdíjbiztosítás
Árfolyamkülönböztetés
Áthozott nyereség
Folyó évi

Tapolcza,

Pátzay György

Tapolc

MEGHIVÓ.

A TAPOLCZAI TAKARÉKPÉNZTAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG XLV-İK ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1915. évi február hó 24-én délután fél 4 órakor saját helyiségében

tartja meg, melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívom

FORSTER ELEK
elnök.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hova fordítása
5. Az alapszabályok 52. §-ának módosítása.
6. Az alapszabályok 21. §-a értelmében tett indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleget, 1915. évi február hó 8-tól kezdve, az intézet hivatalos helyiségében a részvényesek megtekinthetik.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1914. december hó 31-én.

KÖVETEL

V a g y o n	Összeg		T e h e r	Összeg	
	K	f		K	f
Pénztár			Részvénytőke	1200000	—
Intézeti ház		181238 03	Rendes tartaléktőke	120000	—
Leszámitolt váltók*		84000 —	Különleges "	195000	—
Kamatkozó jelzálog kölcsönök	989917 57	3357035 79	Értékpapír árfolyam különbözet tartalék	10000	—
Törlesztéses "	575001 84	1564919 41	Ötven éves jubileumi alap	2000	1527000 —
Lombard kölcsönök		30020 —	Betétek könyvecskére	2985692 81	
Adósok folyószámlán		1023525 11	" folyószámlára	35321 —	3021013 81
Értékpapír		393400 20	Viszontleszámitolt váltók*	1798437 50	
Hátralékos kölcsön kamatok	48812 76		Engedményezett jelzálog kölcsönök	81488 50	
" értékpapír "	7446 12		Értékpapírokra felvett lombard kölcsön	90000 —	1969926 —
Előre fizetett viszontlesz. váltó kamatok	13084 09		Előre fizetett átmenő kamatok	44894 03	
" " eng. jelzálog kölcsön "	1524 45	70867 42	Tőkésített betétkamatok fizetetlen adója	6397 42	
Nyugta bélyeg	113 83		Fel nem vett osztalék	396 —	
Óvás előleg	477 39	591 23	Hitelezők	541 68	52220 13
M. kir. postatakarékpénztár		520 69	Mult évről áthozott jövedelem	13187 81	
Árverésen vett ingatlan és bánatpénz		5950 81	Ez évi tiszta jövedelem	128711 93	141899 74
* Ebből jelzálogilag biztosítva 1.263.600 korona.			* Az Osztrák-Magyar Banknál 632567 K 50 f		
		6712068 68			6712068 68

TARTOZIK

Veszteség- és nyereség-számla 1914. december hó 31-én.

KÖVETEL

K ö l t s é g	Összeg		J ö v e d e l e m	Összeg	
	K	f		K	f
Tőkésített betétkamatok	134251 78		Mult évről áthozott s már megadózott jövedelem		13187 81
" folyószámla "	3665 93		Kölcsönkamatok és késedelmi kamatok	418519 11	
Kifizetett folyó "	6502 56	144420 27	Adomentes értékpapír	18665 31	
Tőkésített és kifizetett betétkamatok adója	12851 23	49403 48	Más intézetnél elhelyezett tőke "	764 80	
Adók és illetékek	36552 25		Jutalékok	31514 77	
Viszontleszámitolt váltó kamatok	79871 22		Nyomatványok és díjak	456 46	469920 45
Engedményezett jelzálog "	3826 40	83697 62	Ingatlan jövedelem		4848 20
Igazgatóság illetménye	7000 —				
Felügyelő bizottság "	800 —				
Tisztviselők és szolgál "	27035 —				
Intézeti ügyész "	1000 —				
Napibiztosok "	1764 —	37599 —			
Kezelési költségek	6146 09				
Jótekmény adományok	1050 —				
Nyugdíj biztosítás	1662 12				
Intézeti helyiség bér	700 —	9558 21			
Leírások:					
Értékpapír számlán	17588 24				
Intézeti ház "	2000 —				
Elvesztett követelés számlán	1789 90	21378 14			
Tiszta jövedelem		141899 74			
		487956 46			487956 46

Tapolcza, 1914. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Szűcs Jenő
titkár.Grosz Dezső
főkönyvvizsgáló.

A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága:
Dr. Fischer Berger. Frisch. Dr. Deák. Handlery Gusztáv. Dr. Lőke. Lessner József. Lessner Samu. Lessner Sándor. Marton Steiner Lipót.
A fenti „Mérleg-számlát“ és „Veszteség- és nyereség-számlát“ átvizsgáltuk és azt a törvényben előírt rendelkezések szerint felállítottak találtuk.
Tapolcza, 1915. évi február hó 6-án.

A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársaság Felügyelő Bizottsága:
Takács Jenő elnök. Csigó Ferenc. Nagy Aladár.

Nyomatott Lówy B. gyorsajtóján, Tapolczán.

TA

FEL.

Előfiz-tési ár: Egész évre
negyedévre 2 kor.

A hábo

A háboru levegője
forró és izzó lenni, r
negyedik fölvonásána
ban ugy látszik, min
tünk volna egy katas
kozásnak. A keleti h
nyárról érkező hírek
tenek el bennünket,
valóságáért szinte r
a Kelet-Poroszorszá
kilencnapos ütközet
eredményeit: a fogly
zsákmányolt ágyut
további előretöréseit
seregek, és hozzáv
szinte kimérhetetlen t
állások legkeletibb p
seregeknek Bukoviná
söpretését, az az ér
csakugyan megindul
És szinte várjuk r
lélegzettel, hogy ad
seregek és a miénk
ország északnyugati
Bukovinában és Ga
katonás jókedvvel
vurral török pozdor
orosz armádia két
valahol közepén, K
alatt, egyet ropanja
lan teste és az áz
omolya temessék ma
kolosszusnak Európa
Ehhez a helyzeth
töttünk el. Hónapo
volt nehéz feladatu

Levél a tá

▼▼▼
Főül barátim túl a
Hogy oly ritkán írok
Lánglelkű dalosok, c
Médára köztetek va
Ha sokat hősködném
Hogy mit lelkesítek,
Petőfi, Tirteusz halh
Jogosan daloltak, m
De én — deres főve
Kitagást keresni, va
Bár én is áldoztam,
Egyik fiam még küz
Messze, idegenben,
Szűő, testvéri könn
— Én jóságos fiam
Hogy rá irathatnám

De most nektek mo
A nagy leszámolás
Bárhogy erőlködjék
Poklok szörnyetgit
Mitől sem rettegünk